

NOVUM

Muzeum Jindřichohradecka

únor 2024

ČESKO-JAPONSKÝ KONCERT V JINDŘICHOVĚ HRADCI ROK ČESKÉ HUDBY 2024

V pořadí již potřetí navštíví naše město japonská klavíristka, hudební pedagožka Yukiko Sawa, která je přední propagátorkou české hudby v Japonsku. Lásku k české hudbě získala především díky postgraduálnímu studiu na Hudební fakultě AMU v Praze ve třídě prof. Josefa Páleníčka v Praze, které absolvovala po dokončení koncertního oboru klavír na Musashino Academy v Tokiu. Kromě obsáhlé koncertní činnosti je aktivní členkou Společnosti Leoše Janáčka v Japonsku a po skonu bohemisty dr. Hideo Sekine převzala nejen vůdčí úlohu v Česko-japonské společnosti v hudební oblasti, ale i funkci prezidentky International Martinů Circle pro Japonsko. Yukiko Sawa je profesorkou na Seitoku University, kde školí budoucí japonské pedagogy z celého Japonska a patří k vyhledávaným klavírním pedagogům a metodikům. Na flétnu ji bude v Jindřichově Hradci doprovázet Yuri Oshida, držitelka několika cen z prestižních japonských hudebních soutěží. Yuri vystudovala koncertní obor flétna

Klavíristka Yukiko Sawa

v Tohogakuen school of music v Tokiu, koncertuje v Japonsku i v Evropě. Zde např. vystoupila s Mozartovým koncertem pro flétnu v rámci mezinárodního kurzu v italské Brescii. V současné době často hraje jako sólistka nebo členka komorních souborů a vychovává další generaci hudebníků.

V neděli 3. března 2024 tak budou mít všichni příznivci hudby v Jindřichově Hradci příležitost vyslechnout v podání japonských hudebnic skladby českých mistrů Antonína Dvořáka, Bohuslava Martinů, Leoše Janáčka, Josefa Suka a Bedřicha Smetany. Hudebnice je doplní interpretací japonských lidových písní a skladeb japonského skladatele Hikaru Hayashi.

Koncert začíná v 17 hodin v barokní kapli v areálu minoříského kláštera u kostela sv. Jana Křtitele. Vstupenky je možné zakoupit online na www.mjh.cz nebo na místě hodinu před začátkem koncertu, vstupné 150 Kč.

Flétnistka Yuri Oshida

100 ROKŮ ČESKÉ HUDBY 2024

Yukiko Sawa vzkazuje z Japonska všem posluchačům svou téměř dokonalou češtinou: „Dobrý den! Po opravdu dlouhé době jsem se rozhodla cestovat do Čech. Tentokrát se mnou bude slečna Yuri Oshida, která hraje na flétnu a je jako moje dcera. My dvě spolu vystoupíme v Jindřichově Hradci. V tomto městě, kde máme staré přátele, budeme hrát české a japonské programy. Krásné město v jižních Čechách. Pokud chcete, přijďte. Těšíme se na shledanou!“

Štěpánka Běhalová

V MUZEU ZAZNÍ PŘÍBĚH BOMBARDÉRU T 2990

Krátce po půlnoci 23. června 1941 byl v čase 2:13 nad Holandskem sestřelen německým stíhačem Messerschmitt Bf-110 od 4./NJG I. bombardovací Wellington Mk.IC od 311. československé perutě. Stroj se šestičlennou posádkou velitele F/Sgt Viléma Bufky byl zničen během návratu na britskou základnu RAF East Wretham po útoku na německé Brémy. Sestřel přežil pouze Bufka, který se zachránil na padáku a padl do německého zajetí. Osud letců Jana Hejny, Viléma Konšackého, Aloise Rozuma, Leonarda Smrčka a Karla Valacha zůstal po dobu osmi desítek let neznámý. Hořící stroj se totiž zabořil několik metrů hluboko do měkké půdy poblíž malé nizozemské obce Nieuwe Niedorp.

S Klubem historie letectví jsme místo dopadu navštívili v červnu 2000 a v říjnu 2012. Setkali jsme se dokonce s pamětníky této tragické události.

Od roku 2020 se na přání holandské vlády a se souhlasem Velvyslanectví České republiky v Nizozemí i několika rodin padlých letců připravovalo vyzdvižení vaku Bufkova Wellington Mk.IC KX-T (T 2990).

Vykopávkám předcházela mravenčí práce zejména Jaroslava Morochoviče při pátrání v matrikách a hledání dalších pozůstalých. Terénní výzkum proběhl v květnu a červnu 2021. Výsledky několikaleté práce představí dokument nizozemské televize „The Unknown Liberators“, který bude na přednášce promítnut.

Analýza nalezených kosterních zbytků prokázala, že ve vaku skutečně zůstala těla všech pěti pohřešovaných mužů. Jejich ostatky byly osmdesát jedna let od jejich tragického skonu pietně uloženy 23. června 2022 do společného hrobu na spojeneckém válečném hřbitově v nizozemském Bergen op Zoom.

Historii vzniku 311. čs. bombardovací perutě RAF ve Velké Británii a tragický příběh posádky Viléma Bufky přiblíží Vladislav Burian a Jaroslav Morochovič na přednášce BOMBARDÉR T 2990 SE ODMĚLČEL. Akci pořádá Klub historie letectví Jindřichův Hradec ve spolupráci s Muzeem Jindřichohradecka v pátek 23. února 2024 od 18 hodin v konferenčním sále Muzea Jindřichohradecka ve Štítného ulici. Vstup je volný.

Rakev s ostatky pěti letců posádky Viléma Bufky. Bergen op Zoom, 23. 6. 2022.
(Foto Vladislav Burian)

Vladislav Burian

POKLADY MUZEA JINDŘICHOHRADECKA

Raně středověký hřeben z Radouňky

Mezi největší fondy muzea bezpochyby patří fond Archeologie, kde je k současnosti uloženo pod 3466 inventárními čísly více jak 49000 předmětů. Lze zde nalézt vedle nepřeborného množství zlomků různě starých keramických nádob také skutečné poklady. Jako poklad lze jistě chápat například depot bronzových předmětů nalezený nedaleko Najdku u Lodhérova nebo soubor stříbrných pražských grošů nalezený u Dolního Skrýchova. My za poklad však považujeme například i raně středověký kostěný hřeben. Tehdejší lidé si takového hřebenu jistě cenili, zvláště pokud byl opatřen umně provedenou výzdobou, ale i přesto se jednalo pouze o běžný předmět každodenního používání. Proč ho tedy my považujeme za poklad?

Jedním z důležitých aspektů každého archeologického artefaktu je jeho nálezový kontext, který u prezentovaného hřebenu známe. Nalezen byl již koncem 19. století průkopníkem archeologie na Jindřichohradecku Jindřichem Richlým, který jako první objevil a částečně i prozkoumal raně středověké sídliště poblíž Radouňky. Na pravém břehu řeky Nežárky zde na poli vykopal několik zahloubených objektů, které představovaly pozůstatky tehdejších obydlí, tzv. polozemnic. Lidé zde žili v rozmezí 8. a 9.

*Raně středověký kostěný hřeben uložený ve sbírkách
Muzea Jindřichohradecka*

století našeho letopočtu a jedná se tak o nejstarší doložené osídlení v okolí Jindřichova Hradce. A právě z této doby pochází kostěný hřeben.

Hřeben je vzácný i z toho důvodu, že se vůbec do dnešní doby dochoval. Artefakty a ekofakty podléhají různým postdepozicičním procesům, mezi které patří i agresivita půdy, ve které jsou uloženy. Jejich dochování do současnosti pak velmi ovlivňuje i to, z čeho jsou vyrobeny. Například kvalitně vypálená keramika vydrží mnohé,

naopak třeba kosti jsou velmi citlivé na kyselost půdy, která je obecně v jižních Čechách výraznější než v jiných regionech. Starší kosti, ať už mluvíme o kostech lidských nebo zvířecích, a z nich vyrobené předměty jsou tak velmi vzácné. Raně středověké kostěné hřebeny z jihu Čech bychom mohli spočíkat na prstech jedné ruky.

Samotný hřeben se nedochoval kompletní. Boky hřebene jsou odlomeny a také zuby na obou stranách jsou dochovány pouze torzovitě. Současná délka hřebene je pouhých 44 mm, jeho šířka pak 30 mm. Hřeben však v minulosti byl jen o něco málo větší. Velice zajímavý je i technologický postup výroby raně středověkých hřebenu. V případě hřebene z Radouňky hovoříme o tzv. dvoustranném trojvrstevném hřebenu. Dvoustranný, protože se na hřebeni nacházely zuby na obou jeho stranách. Trojvrstvý je z toho důvodu, že samotný hřeben je tvořen třemi různými částmi, konkrétně dvěma bočními spojovacími destičkami a středovou částí s tzv. zubovými destičkami. Středová část byla tvořená vícero destičkami, do kterých byly vyřezány zuby, což je dáno omezenou šíří kosti, jelikož řezbář musel opracovávat kost po vláknech. U hřebene z Radouňky se nám dochovaly pouze dvě tyto destičky. Všechny tyto části, tedy dvě boční spojovací destičky a středové zubové destičky, pak byly spojeny k sobě železnými nýty. Boční destičky jsou navíc opatřeny rytou výzdobou v podobě zdvojených vzájemně se křížujících šikmých linií. Pro výrobu kostěných hřebenu byla potřeba velická zručnost a předpokládá se, že se jí zabývali specializovaní řemeslníci jako řezbáři kosti či hřebenaři.

Z p r á v y

VŠECHNY EXPOZICE MUZEA JINDŘICHOHRADECKA JSOU V OBDOBÍ OD 7. LEDNA DO 31. BŘEZNA 2024 PRO VEŘEJNOST UZAVŘENY.

KNIHOVNA MUZEA JINDŘICHOHRADECKA S BADATELNOU VE ŠTÍTNÉHO ULICI CELOROČNĚ POSKYTUJE SLUŽBY PRO VEŘEJNOST V PONDĚLÍ A VE STŘEDU OD 12.30 DO 15.30 HODIN, jindy po předchozí domluvě. Knihovna nabízí zájemcům prezenční výpůjční služby z odborného fondu knihovny i ze sbírkových fondů muzea, meziknihovní výpůjční služby, reprografické, bibliografické a rešeršní služby. Osobní návštěvu lze objednat předem emailem: behalova@mjh.cz.

ONLINE SLUŽBY KNIHOVNY MUZEA JINDŘICHOHRADECKA jsou dostupné na webových stránkách muzea www.mjh.cz v záložce knihovna. Upozorňujeme zájemce na možnost studia dokumentů v digitálních knihovnách Kramerius a Manuscriptorium, k nimž v roce 2023 přibyla řada knižních titulů ze Sbírký Muzea Jindřichohradecka i z odborné knihovny.

Spolek přátel starého Jindřichova Hradce a Muzeum Jindřichohradecka Vás srdečně zvou na **VÝROČNÍ VALNOU HROMADU SPOLKU**. Po jejím skončení zazní přednáška předsedy spolku Mgr. Jana Mikeše **100 LET SPOLKU PŘÁTEL STARÉHO JINDŘICHOVA HRADCE**, která připomene letošní kulaté výročí založení spolku. Setkání se uskuteční v **pondělí 12. února 2023 v 17.30 hodin** v konferenčním sále muzea ve Štítného ulici. Od 17 hodin bude otevřena pokladna spolku.

Zveme Vás na přednášku Mgr. Vladislava Buriana a Mjr. Ing. Jaroslava Morochoviče **BOMBARDÉR T 2990 SE ODMĚLČEL**. Přednášející přiblíží historii vzniku 311. čs. bombardovací perutě RAF ve Velké Británii a tragický příběh posádky Viléma Bufky. Akce, kterou pořádá Klub historie letectví Jindřichův Hradec ve spolupráci s Muzeem Jindřichohradecka, se uskuteční v pátek **23. února 2024 od 18 hodin** v konferenčním sále Muzea Jindřichohradecka ve Štítného ulici. Vstup je volný.

Muzeum Jindřichohradecka Vás srdečně zve na koncert skladeb nejvýznamnějších českých autorů v podání japonských hudebnic. V barokní kapli v areálu minoritského kláštera u kostela sv. Jana Křtitele vystoupí v neděli **3. března 2024 od 17 hodin** klavíristka Yukiko Sawa a na flétnu ji doprovodí Yuri Oshida. Vstupné je 150 Kč.

NOVUM – měsíční zpravodaj Muzea Jindřichohradecka

Ročník XXXIII. 2/2024

Odpovědný redaktor: Ing. Martina Machartová

Registrační značka: MK ČR 11673

Redakce: Bc. Iveta Maryšková

Adresa: Muzeum Jindřichohradecka, Balbínovo náměstí 19/I, Jindřichův Hradec, 377 01

Telefon: 384 363 660 (pokladna), 384 363 661 (pracovny), e-mail: muzeum@mjh.cz, www.mjh.cz